

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus, Dimars 21 de Juny de 1898

Núm. 3.578

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 3/50
En provincies trimesres. 7
Extranjer y Ultramar. 7
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

DOCTOR J. MIRÓ OCULISTA

Consulta, en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demés dias de deu á una del matí y de tres á cinch de la tarde, havent traslladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

SECCIÓ DOCTRINAL

Malvell

Poch á poch, y gracias als mateixos diaris *guerristas*, y que tres mesos endarrera no vellian saber cap causa de las que motivaren la guerra, sino que la volian á tot trans, aném sabent lo per que Espanya va perdent totas sas colonias, perque aquellas terras que li deuben en relativa independéncia, se li rebelan y ellan ab los enemichs de la metrópoli pera aterrar als espanyols fins á veures lliures d' ells. Aixó no 'a comprén, es un cas terrible que ha de sobressurtir en las sangrentas planas de la historia. Aquells pobles no son humans, ó 'ls espanyols son uns monstres. Heus aquí plantejada la cuestió; ¿cóom se resolt?

Jo no crech, ni ningú pot creure que 'ls espanyols sigan tan dolents, per més que com á tals vulgan ferlos apareixe als ulls d' Europa y América. Jo crech que 'l poble espanyol, es á dir lo verdader poble espanyol, es un poble com diuhen ells mateixos, *hidalgo*, franch, generós y bastant humá. Lo seu únich mal consisteix en ser bastant negligent, ignorant y poch amich del treball. Per lo demés, ningú que hagi recorregut las terras d' Espanya, pot observar en sos habitants cap altra mala qualitat que no siga també patrimoni de tots los altres pobles d' Europa. Lo poble orgullós, venjatiu, desconsiderat, amich del medro personal y absolut, es un altre poble, es aquest poble del element oficial, casi hereditari en sos destins, ó que al menys constitueix grupos de famíllias, en quinas mans está posada la marxa política y administrativa del Estat, y de las quals no es fácil se 'n desenpallegi per are tant. Ells, ells y ningú més, ab sa falta d' hidalguía, ab sen robo y ab sas malas arts polítichs, han estat les que han treballat la ruina del Estat espanyol, aixis s' hagin dit conservadors, com liberals, com reformistas, com republicans.

Tot aixó ja ho sabíam per la historia y per la experiencia propia de Catalunya, pero ara, á copia de tanta experiencia propia, després de tants desastres, ens ho están confessant los mateixos diaris patrióters que havém indicat. Tots ja están convenuts de que es un gran sacrifici infructuós de que 'l sufert y valent exercit espanyol se bati ab heroisme, quan l' obra de tots los polítichs haguts y per haver, no s' ha reduhit mes que á fer estéril l' heroisme d' aqueix exercit. Tots ja convenen que tant los uns com los altres, son culpables de las desgracias que van afligint á Espanya, puig á la esquena del poble y del exercit, los polítichs no han fet res de lo que devian pera consolidar la pau á las colonias, y hora seris ja de que 'l poble y l' exercit se convencessin que sos principals enemichs son aquí y

no allá, y que serán inútils tots sos heroismes y tots sos sacrificis, com fins aquí los hi vé demostrant la experiencia.

No, lo poble castellá ni l' espanyol no es aquest poble que treballa ab tant d' empenyo la ruina d' Espanya, puig no s' comprén que hi hagi pobles que conscientment camini el suici. No es un poble *hidalgo*, com l' espanyol lo que pacta y no compleix lo pactat, lo que fusella al enemich que s' entrega, com passá ab lo primer al Zanjón y are á Biac-na-bató, com feu, re y ab en Camarino al 69, ab en Rizal y d' altres en 1898 temps ni 'l que abona l' obrar del general Weyler á Cuba. Los genis que han encarnat l' esperit del poble espanyol, Cervantes, Calderón, Lope de Vega, Moreto, Fray Luis de León, etc., tots hau sigut esperits enlayrats y nobles que en sas grans obras sols han expressat idees d' humanitat, de virtut, de caballerositat y nobleza. Ells no han dit que s' havia de matar al venent, puig com diu Calderón:

«La victoria al matador
ennoblece; si ha sabido
perdonar, lo hace mejor,
pues mientras vive el vencido
venciendo está el vencedor.»

Ells no diuhen que no s' hagin de cumplir pactes, sino que en «La Vida es sueño» hi trobém que

«que es mayor bajaiza el dar
para quitarlo después.»

Los que no predicán aixó, los que no compleixen aquestas sanas máximas del geni espanyol, son los gobers d' Espanya, que no encarnan l' esperit del seu poble, es aqueix poble imposit de polítichs y administradors que s' ha apoderat com d' un gran fendo del govern del Estat y que li causarà la mort, com un cranch aferrat á un cos viu.

A América, á Cuba, á Filipinas, á Catalunya, á totas las regions veyém seguir aqueixa política nefasta. Avuy la veyém manifesta en las colonias perque s' han aixecat en armas, més demá que s' aixequessin á Catalunya ó Viscaya, no veyríam igualment esmentar é invocar com á dret á rebelió, los pactes trencats establerts quan la unió de las regions á la corona de Castellá, las promesas no complertes y 'ls atropells insudits per part del govern centralista? Quan tindrà Espanya un g.bern que eviti noblement tants grans perills?

JOSEPH ALADERN.

Com se propaga 'l catalanisme

LA CONVERSIÓ DEL MEU SASTRE

Be l' havis arribat á sermonejar al meu sastre. No n' acabava d' haver la entrega. Un dia que li havia

parlat ab més profussió y calor dels acostumats, vaig veure! un xich emocionat y, entre mf' pensava: «ja ets meu!... Donchs, tampoch. Tot lo més arribá á dirme: «Si, ja ho veig que teniu rahó 'ls catalanistas, y que está be lo que pensáu... però, com que hem pujat d' aquesta manera, y estém vesats ab aquestas cosas de tants anys... Y no sé, no sé veure com se podrien posar en práctica aquestas idees... M' ho miró impossible.» No 'l vaig poguer traure d' aquí.

No obstant, avuy es cambiat de cap á pens; avuy el meu sastre es un catalanista convenut, acérrim, que s' desespera perque diu que hauríam de lliensarnos tots, sense contemplacions, á demanar y exigir la autonomia de Catalunya.

Com se va fer lo miracle, ho contaré lo mes de pressa que sapiga.

L' altre dia vaig pujar al seu pis, enverinat com un bitxo. Feyán tres setmanas que li tenia encarregada roba d' istiu. Lo temps s' havia escalfat, y per culpa del sastre m' havia de passar vestit casi d' hivern sota un sol que rostia las pedras.

Al veurem entrar, el sastre s' vegé la pedregada á sobre, y abans que 'l temporal reventés, correngué á dirme:

—Aquesta tarde, sens falta, pot venir pera la da—
—Aquesta tarde, sens falta... Será la da—
da de set anys de purgatori que us costará aquest ditxós traje...

—Li asseguro de cert y de fé, que no 'l enganyo. Vingut aquesta tarde de sis á set.

De sis á set? No podré pas. Vos donaré un xich més de corda: vindré demá dematí, allá á las dotze.

¿No podria ser abans? á las deu, per exemple?... Ja li diré, per qué. Miri, vosté mateix entéressen...

Y, ab una acció de com aquell qui no 'n fa cabal, pero ab la cara examplada per l' estufament interior y mirantme ab uns ulls avivats y humits de satisfacció, va allargarme una carta que tenia sobre la taula de taller.

Trech de la carpeta 'l full de paper que hi havia, y lleigéix una cosa aixís, poch mes ó menos:

EL CAPITAN GENERAL...

B. L. M.

á D. Jaime Bonastisora

y le ruega se sirva dispensarle el favor de concurrir á su despacho el dia 10 del corriente á las 11 y media de la mañana, al objeto de ocuparse en un asunto de interés en las presentes circunstancias.

EL CAPITAN GENERAL... aprovecha esta ocasión para ofrecer á V. el testimonio de su alta consideración y aprecio, etc. etc.

Ab la cara que va posar el meu sastre sentint lleigir una vegada més aquella comunicació, se comprenia que 'l primér cop que 'm va passar els ulls degué ferli perdre 'l mon de viata. Y s' explica. «Besarli las mans lo senyor Capitá General». á ell, el Jaumet de ca 'n Mi'ja-camisa (com li diuhen els del seu poble), esuplicantli 'l Capitá General que fes el «favor» d' anarlo á veure pera ocuparse «ab el Capitá General» d' un assumpto d' interés...! El sastre prou volia fer com qui no hi dona importancia, pero 'l triomf de sa venitat burgesa, no li cabia á dins, y vulgas que no, li sortia á la cara.

Vaig estar á punt de dirli lo que significava aquell besa-les-mans, fentli notar que li havian enviat á ell com á tots los qui en los gremis dels oficia lenen certa cárrechs, y que 'ls volia 'l Capitá general no pera aconsellar-se ab ells, sino pera demanarles diners... Pero no

vaig gosar, la esplèndida é ignocente satisfacció d' aquell bon home m' inspirá respecte.

L' endemà, á la tarde, vaig tornarhi pera la prova-tura que m' tenia promesa.

Al moment de veurem, tirá las estisoras sobre la taula, y sense ni dirme Dea-lo-guard, me pregunta:

—Escolti: qué s' ha de fer pera ser calala-nista?

—Voiguer la llibertat de la pátria, creyent que la patria es Catalunya.

—¿Sí? Donchs visca la llibertat de Catalunya! A fora ls governs de Madrid! A fora la dominació dels castellans! Visca Catalunya pera ls catalans!... ¡Vis-ca...!

—Pero, home, que us passa? Vaig dirli, veyentlo eb aquella exaltació, ¿quina mosca us ha picat ó quin sant vos ha tocat el cor?

—Res, no m' ho fassi explicar, que encare las sanchs se m' encenen... ¿Cóm s' entén aixó? ¿Sap qué resulta? Que Barcelona no té cap fortificació que valgui un xavo; que si avuy se presenta un barco enemich, un no més, ab bona artilleria, la nostra ciutat no pot ni defensarse... ¿Qué n' trayém d' enviar cap á Madrid las nostres suadas?...

—Paga, paga y paga... y ¡au! mil-lions cap á las mans del govern y qué n' fa 'l govern? Vágho á saber qué n' fa; lo cert es que no n' fa lo que hauria de ferne. Nosaltres bé, ¡paguém, perque cum-pleixi y tingui las cosas al seu punt!... ¡Al seu punt! sí, ja li dich que las hi té; ara, si volém que Barcelona tinga forta ens les hem de fer nosaltres, y si velém artilleria ens les hem de comprar nosaltres. Y, donchs, perqué 'ls hi hem donat fins ara 'ls diners al govern d' Espanya? Paguém ab sanch de las venas lo presupuesto de la guerra, que 'ns fa anar á tots anca-rossegant, y 'l dia que vé la guerra, los nostres interessos estan á mercé del primer barcot que s' presenta devant de Barcelona... Aixó es impossible, y no pot apar més, vaja! Lo mateix Capità General ho va venir á dir: Del govern de Madrid no us en refieu pera res. Ni ab los diners que cada trimestre li enviém á carretades, ni ab los de la Snscripció Nacional (á pesar de ser pera gastos de guerra), no posará á Barcelona en estat de defensa; si li volém, hem de rascarnos la butxaca...

—Oh, y conti la confiansa que poden mereixe 'ls governs de Madrid: Lo mateix Capità General ens vingué á dir que si voliam donar diners pera la defensa de Barcelo-na, que no tingué per del govern, perque ja ell ha d' anar á las mans d' ell, sino que s' posarán en una caixa ahont no hi podrá ficar las unglas... Aixó es país, aixó es un Estat, aixó es civilizació...?

—No, no, ¡afora aquesta gent! Y aixó s' ha de aca-bar. Sí, ho hem d' acabar m' entén...? ja que 'ls go-berns d' Espanya, ja que la gent de Madrid, ens pre-nen los cuartos y 'ns deixan á las banyas del bon; ja que no s' recordan de Catalunya sino pera enviarhi co-bradors, ja que no aplican á las nostras necessitats los diners que pera aixó 'ns fan pagar... satisfemlas nosal-tres mateixos las necessitats, quedemse aquí 'ls diners que pera aixó treuhen de nostras suadas, y arreglemse, que ab molt menos sacrifici ho tindrem tot molt menos malament... Sí, senyor, sí; soch catalanista, y desde ara ja m' hi pot tenir per sempre, y si 'la catalanistas me volen creure, que tirin enllá y de ferm; que 'l qui no vulgui veure la rahó que tenim y la necessitat que hi ha d' acabar aquestas cosas, es cego de gota serena que no n' curará may més. Sí, sí, soch catalanista... Avuy me n' han fet en la Capitania General, ¡Visca la llibertat de Catalunya!

—Aixís va convertirse 'l men sastre, y jo he contat la seva conversió pera que 'l raig de llum qui á ell ma-nifestá la veritat aclareixi altres enteniments encara plens de tenebras.

RETAILL

Ja está en camí la escuadra de reserva; ja no 'ls fal-tará als diaris de transparent tema per explotar la san-ta ignoscencia del públich, empenyat encare en que 'l altra escuadra que tenim tancad; y barrada en lo port de Santiago está á punt d' arribar, si no hi ha arribat ja, á Manila.

Comtant ab los dits y descartant lo que entrene-nen la marxa dels barcos cassa-torpeders que necessi-tan tot sovint carregar carbó, n' hi ha per uns vint y cinch dias per arribar á Santiago si allí van á ajudar á la escuadra de n' Cervera. Si van á un port de baix dels Estats Units si fa no fa necessitarán lo mateix temps, y si van á Manila per lo Canal de Suez ja farà un mes y mitj ó dos que estará en poder dels nostres enemichs

blanchs ó grochs, que dels dos colors ne tenim per aquellas terras.

Aixó comptant ab los dits; pero si comptém ab la fantasia com varem fer llavors que no sabiam res d' en Cervera, quedan als rotatius contra ó cinch mesos de negoci rotó. La confiansa al poble no li acabarán. Fa com la bota de Sant Ferriol que per mes que ragi may s' estronca.

Y 'ls que no hi tenim cap culpa haurém de llegar que de Nova York y de Key-West ne fuig la gent y que s' apujan los lloguers de las fincas de fora com succeeix aquí quan se comensa á parlar del cólera.

Manila y Santiago quedarán de recó, perque com es tant trista en aquestas ciutats la realitat de la guerra, preferirém fantasiar sobre las angunias dels que no 'ns combaten ab insults tant sols, sino ab insults y altres cosas que, encare que no fassin enrabiar tant, fan llensar molts llágrimas.

Vint barcos ó mes diuben que van á la escuadra de reserva. Ab aixó la fantasia del poble te drat á doble entreniment que ab la de n' Cervera, que no n' tenia mes enllá d' una dotzena. Se poden fer molts combi-nacions ab tants de barcos. Nos los podém imaginar tots plegats anant á donar falconada á un port dels Es-tats Units; dividits en dos estels pera atacar dos punts débils; llensarse sobre la escuadra de n' Sampson, que sembla que hagi tirat las áncoras devant de Santiago, ó sobre cualsevol expedició de las que 'ls americans preparan; assegurar ab tots plegats la ista de Puerto-Rico que no te enemichs interiors, ventatja no petita per desguarnida que estigui; reconquistar Manila des-prés de destruhir la escuadra de n' Dewey; figurar que aném á atacar y tornarnos en per si algú barco ameri-cá s' resol á fer una bojeri per las costas d' Espanya.

No assegurant res, perque no se n' sab res y per-que tampoch ó deixarian dir, y farian bé, se poden tei-xir molts capítols de novela y llensar á la miseria molts tenedors de paper aficionats á las bonas noticias. Per-que 'l negoci lo mateix se fa ab maus de paper plenas de mentidas, d'entussissimes fingits y d' insults, que ab lámimas que portan escrit dalt de tot lo valor nominal de cinch centas pessetas. La conciencia es aixís, te ai-xamplons com la roba de saastre. Lo mérit es saberlos dissimular y que la pesca cayga ben bé al cos.

Difficil, molt difficil es dir ahont anirá en Cámara, perque per anar aquí ó allí casi te de saber avans si 'ls punts amensats han caigut ó no en poder del ene-mich. Pot reament embullar molt la troca de n' Sam-son y a n' Dewey, pero... y si quan los troba sab que aquell ja s' ha fet amo de Santiago y dels barcos que hi ha dins, ó que a Manila no hi queda ni per re-mey un europeu? De que ferém manegas allavors?

Mal temps per las profecias. Entran massa factors en lo problema que en Cánovas deixá tant mal plante-jat pera arriscarse á fer la competencia á «El Zarago-zano.»

Lo únich que podém desitjar es que, vagi allá hont vagi, no 'ns dongui una alegrí tant infantil com la que tinguerem al saber que la primera escuadra se ha-va ficat á la rateta.

Fins ara no hem fet més que parar los cops tant be com hem sabut. Aixó no es la guerra.

Si no la podém fer pegant algún cop, més valia no havernoshí llensat ab tanta alegrí. Plassa-sitiada plas-sa guanyada, diuhen los militars que hi entenen. Ni Zaragoza ni Girona á la guerra del francés, ni Barcelo-na en temps de Felip V escaparen á aquella trista sentencia. De res valgueren los esforços dels soldats ni la resistencia del paisatge.

Pegant y rebent se pot fer la guerra; defensantes no més, es una fantasia que pegarém amergament tots després que algúns hi hanrán fet un vestit ó una casa.

Aixís ho judican los diaris extranyers que s' ho mi-ran ab ulls més serens que 'ls d' aquí que explotan la ignorancia y la batxilleria de la gent com qui posa un negoci de vaqueria y, pera que las vacas donguin for-sa llet, no 'ls hi plany les botxas de sal á la menjadora. Llepant sal agafan set, teint set beuhen molt, bevent molt, cada vaca dona trenta porrons enlloch de setze y ab trenta porrons de llet per cap, cualsevol se torni boig buscant nons invents.

Igual fan los diaris patriotas pera fer agafar set á la gent. Cada demetí posan llevat de noticias de sensa-ció pel vespre; cada vespra n' posan per l' endemà de-matí.

Y que vagin á peu los burros. Per aixé van neixer ab quatre potes.

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del día 20 de Juny de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with 6 columns: HORAS d'observació, BARÓMETRE aneróide, GRAU d'humidat, PLUJA on 24 horas, AYGUA evap. on 24 h., ESTAT del cel, OBSER. particular. Data for 9 m. and 3 t.

Table with 4 columns: HORAS d'observació, TEMPERATURAS (Maxima, Minim., Term. tipo), VENTS (direcció, classe, can), NUVOLS (classe, can). Data for 9 m. and 3 t.

En lo Centre de Lectura

Segudament convidats, diumenge tinguerem lo gust d' assistir á la audició del concert vocal y musi-cal que al objecte de recaudar fondos pera la suscrip-ció dels soldats malalts y ferits que retornan de las guerras colonials, fa temps oberta en aquesta ciutat, ab molt bon acort organisá la Junta Directiva de la mentada societat.

Mitja hora avans de la anunciada pera 'l concert lo jardí convenientment il·luminat se veyá ple de gom á gom aixís com també los balcones del saló d' actes que donan vistas al jardí, per una escullida y selecta con-currencia entre la que hi sobressurtian per la seva gal-lardía y hermosura lo bell-seze.

Lo fi benefici de la festa, feu sens dúpte que aquesta en res desmereixés á las que en millors épocas que la present ha organisat lo «Centro» y las almoynas recullidas en la safata, foren igualment en canti-tat crescnda, no deixant de vista que aquesta societat es purament instructiva y que si bé s' honra sentine so-cis d' ella personas de totes las classes hi predomina la obrera.

Comensá 'l concert á tres quarts de deu de la nit cumplintse en totes sas parts lo programa á cárrech de la banda de música del «Centro» y del «Orfeo Reu-sense» baix la eniesa batuta de son director D. Esta-nislao Matheu.

Las composicions musicals com també las de veus solas y «Las gelas del Cinco» per l' Orfeo y la Banda foren executadas d' una manera acabada y ab la ma-teixa delicadesa á que 'ns te acostumats, per lo que la concurrencia no 'ls hi egalimá 'ls aplausos, mereixent algunas de las composicions los honors de la repetició.

L' Excm. Ajuntament que estava invitat al acte, li vegerem representat per la secció d' Instrucció pública ab son President D. Sebastia Massó, y ademés per los regidors Srs Quer, Mayner, Vallvé y Palleja, los quals depositaren en la safata la cantitat que en la sessió an-terior s' acordá votar, destinada á almoyna pera aquell acte.

Los senyors organisadors de la festa poden donarse per satisfets del lluhiment que tingué y considerar mer-recendas totes las felicitacions que reberen de part dels socis y á las quals hi unim la nostra.

Convindria que per la Administració de contribu-cions de la provincia se facilités una nota, copia de las liquidacions de baixas que obran en la Secretaría mu-nicipal á la Arrendataria de la cobranza de la contri-bució al objecte que aquesta pogués liquidar ab los in-teressats.

La funció que ens d' ahir tingué lloch en lo teatre de la societat «Juventud Reusense», en lo qual se posá en escena lo bonich drama «Lo cárcel de foc», atra-gué á la mateixa molta concurrencia.

L' obra fou interpretada per tots los aficionats y per la actiu Sra. Perin ab molt de carinyo y agrada al públich, qui no s' cansa d' aplaudir las escenas més dramáticas, celebrant igualment las cómicas.

Los millors elogis que podém fer de la acertada execució que capigué á «Lo cárcel de foc» es que la companyia l' ha escullit pera representar la diada de Sant Joan á la vila de la Canonja y lo vinent diumenge representarla per segona vegada en aquesta ciutat.

Bastent animat se vegé 'l mercat que ahir se cele-brá en aquesta ciutat abundant més las tranzaccions que en l' anterior, y observantse més fermesa en los preus de tots los articles.

La Agencia executiva d' aquest partit anuncia la cobranza ab los recárrechs del apremi de primer grau de la contribució Rústica, Urbana é Industrial corres-ponents al quart trimestre del corrent any económic pera 'ls dias 21, 22 y 23 del corrent mes.

Di munge en lo teatret de «El Alba» hi tingué lloch una funció teatral, representantse per primera vegada un monòlech de nostre company de redacció Sr. Vidal, titulat «Entre tenebres».

Aquesta petita producció dramàtica fou acollida pel públich, qui aplaudí alguns dels matís del monòlech y el final, oridant a son autor a les taules pera que rebés lo premi a son treball.

Lo monòlech, escrit en vers, conté alguns trossos de versos ben inspirats y dramàtics, los quals despertan la curiositat del espectador pera veure si se sosté fins el final.

L'aficionat Sr. Cubells que s'ocuydá de sa interpretació recullí també aplausos.

Als dos los felicitem.

Llegim en un periódich de Barcelona que ans d'ahir a quarts de quatre de la tarde dos nens de nou anys varen caure en un dipòsit d'aygua de la fàbrica que'l senyor Puigmartí te en lo carrer del mateix nom de la barriada de Gracia, tenint la desgracia de morir ofegats ab tot y'ls desesperats esforços que s'feren pera salvarlos.

Los Bishes de Vich y Tarragona anuncian la oposició a un benefici vacant en la Catedral. Lo plasso pera presentar las solicitudes es lo de trenta dias que acaban respectivamente en lo 10 y 11 del vinent mes de Juliol.

En la Administració de Consums d'aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d'ahir, 948'24 pessetas.

ESCORIAS THOMAS.—Vegís l'anunci de la quarta plana. Dirijirse a casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

dels dias 18 y 19 de Juny de 1898

Naixements

María dels Dolors Martí Maleras, de Deogracias y María.

Matrimonis

Pau Duch Casals, ab Francisca Hernandez Cort.

Defuncions

Cep.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d'any.—Sant Lluís Gonzaga.

Sant de demá.—Sant Paulí.

SECCIÓ COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 18

De Cette en 23 horas v. «Correo de Cartagena», de 258 ts., ab becoys buyts, consignat als Srs. Viuda y Nebot de Nebot y P. Ferrer y Mary.

De Bilbao y esc. en 26 dias v. «Cifuentes», de 446 ts., ab efectes, consignat als Srs. Fills de B. Lopez.

De Bilbao y esc. en 21 dias v. «Cabo Trafalgar», de 1.024 ts., ab efectes, consignat a D. Marián Peres.

Despataadas

Pera St. Louis de Rhóne pail. italiá «Antonieta D.» en lastre.

Pera Cette v. «Correo de Cartagena», ab ví.

Pera Barcelona v. «Cifuentes», ab efectes.

Pera Marsella y esc. v. «Cabo Trafalgar», ab efectes.

Pera Tortosa llaut «Santa María», en lastre.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realissadas en lo dia d'ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	47'37	Cubas del 86	58'75
Exterior	62'75	Cubas del 90	48'75
Colonial		Aduanas	77'25
Norts	22'20	Oblig. 5 p Σ Almansa	74'75
Fransas	19'70	Id. 3 p Σ Fransa	37'25
Filipinas	55'		

Exterior **PARÍS**

34'25 Norts

86'50 **GIROS**

París 86'50 Londres 47'10

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	47'30	Filipinas	
Exterior	62'65	Aduanas	77'50
Amortisable	59'	Cubas 1886	58'77
Fransas	19'65	Cubas 1890	48'75
Norts	22'25	Obs. 6 0/0 Fransa	69'12
Exterior París	34'37	Obs. 2 0/0	37'25

Exterior **GIROS**

París 86'50 Londres 47'10

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

ANUNCI PARTICULARS

Llevadora

DONYA ANTONIA BERGADA DE ANGLÉS

professora en parts, revalidada en la Facultat de Medicina de Barcelona, després de varis ensaigs practicats en aquell Hospital de Santa Creu te'l gust d'ofertir sos serveys al públich

Carrer del Hospital, 33.—Reus

ULTIMA HORA

Madrid 20.

Ha regressat a Madrid lo ministre de Marina senyor Auñón.

Desseguida ha conferenciat llargament ab lo senyor Sagasta.

Al sortir de la Presidencia ha dit lo general Auñón que s'troba molt satisfet del estat en que trobá la escuadra del almirall Cámara.

Aquesto, ha manifestat anirá abont fassi falta. —Lo ministre de la Guerra, conversant aquest mitjdia ab alguns periodistas, s'ha manifestat ben impresionat del curs de la campanya a Cuba y Puerto Rico.

Ha dit que la rebelió en la gran Antilla, més bé disminuheix que aumenta, y que'ls nortamericans per are no conseguizen los triomfs que presumiau.

Tractant de la cuestió de subsistencias ha dit lo general Correa que si bé en alguns punts escassejan los articles de primera necessitat, degut a la dificultat de comunicacions, en cambi abundan en altres paratjes.

Ha afegit que'l vapor «Purísima Concepción» ha arribat a Tunas de Zaza (provincia de Santa Clara), procedent de Jamaica, ab un valiosissim carregament de provisions.

Lo ministre de la Guerra ha consagrat algunas frases a la cuestió de Filipinas, dihent:

«No hi ha que desconfiar encare que s' digui que Manila ha caygut en poder dels rebeldes.»

—Segons noticias que acaba de rebre'l Govern, la expedició que al mando del general Schafter sortí de Tampa en direcció a Santiago de Cuba, ha cambiat de direcció, marxant sobre Puerto Rico.

—Lo Govern ha rebut un despaig de Manila.

Diu lo general Augustí que en lo cas de veures obligat a tancar-se en la ciutat murallada no li será possible comunicarse ab lo Govern.

Ategeix lo capitá general de Filipinas que abriga confianzas en la seguritat de Manila, afegint que sols temerá en lo cas de que'ls nort-americanos fassin un desembarch. Allavors no'ls hi será possible resistir.

—Los premis majors del sortelg que s'ha verificat avuy son los següents:

21.635	140.000	pessetas	Barcelona
9.296	50.000	»	San Sebastián
22.313	20.000	»	Granada

Premis ab 4.000 pessetas: 16113 Barcelona.—1367 Madrid.—17403 Madrid.—2869 Barcelona.—5781 Zaragoza.—11789 Alicant.—20261 Màlega.—23691 Ferrol.—17137 La Línea.—9793 Madrid.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 20, 10'20.

Los insurrectes se proposavan apresar Pando. Desconfían lograrlo.

Lo Congrès ha aprobat autorisació regeixin pressupostos Ultramar. Projecte pagar cupó Cuba pessetas. Madrid 20.

Lo Consell s'ha ocupat de la guerra; impresions Acción y escuadra.

Los Ministres calculan que'l dissapte acabarán los debats en las Corts.

—L'Embaixador alemany a Washington ha demanat instruccions a Berlin pera protesta cambra yankee ingerencia alemanys Filipinas.

Los creubers «Luwaine» y «Marbleand» han tornat a bombejar Guatánamo.

—Washington. Reconegut oficialment independencia de Cuba, saludantse solemnement lo pabelló cubá.

—S'insisteix que'l dijous ó divendres suspensió de las Corts plantejantse crissis.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

COMO ABONO POTASICO

EN LAS FORMAS DE

SULFATO DE POTASA. CLORURO DE POTASA

SALZES CALCINADAS NINAS EN SULFATO DE POTASA

KALIUM, ETC.

Funerals de

D. Antonia García Terrafeta

VIUDA DE DON JOAN OLIVA MARTÍ

MORÍ LO DIA 9 DE JUNY DE 1898

HAVENT REBUT LOS SANTS SAGRAMENTS

Q. E. P. D.

Son desconsolat fill D. Joan y demás parents, al recordar a sos amichs y coneguts tan sensible pèrdus, los hi pregan lo tingan present en sas oracions y se serveixin assistir als Funerals que pera l'etern descans de son ánima, se celebrarán en la Parrequial Iglesia de Sant Pere, avuy dimars, 21 dels corrents, a las 9 del mati, de lo que rebrá la familia especial favor.

Lo dol se despedirá en la propia Iglesia.

Reus 21 de Juny de 1898.

LO SAGRAT COR DE JESÚS

Per l' eminent pintor **L. GRANER.**

REGALO

als senyors subscriptors de **LO SOMATENT.**
 Prima extraordinaria oferta per l' «Instituto de Arte Cristiano».
 Desitjosa aquesta Societat de propagar rapidament la primera obra que propietat ha adquirit, aprofita la feliç oportunitat de ser l' actual mes de Juny lo dedicat per lo mon catòlic al Sagrat Cor de Jesús pera oferir la maravillosa reproducció del célebre cuadro de GRANER, a un preu molt reduhit, a fi de que totes las classes socials puguin beneficiar del sacrifici que l' «Instituto de Arte Cristiano» s' imposa en aras de ses ideals de propaganda artística y religiosa.
 Pera iniciar seriament sa companya editorial ha cregut l' «Instituto» que devia primer que tot difundir aquesta portentosa imatge del

Sagrat Cor de Jesús

que entre totes las pintadas y conegudas fins ara es la que més vivament reflexa la miraculosa visió de la Beata Margarita Maria de Alacoque, segons han reconegut unanimitament tots los publicistas catòlics y tots los crítics d' art, que s' han ocupat de tan soberbia creació.
 Per lo misticisme que respira, per la majestat que evoca, per la devoció que infundeix la divina imatge son inspirat autor **LUIS GRANER** ha rebut numerosas y entusiastas felicitacions d' eminents prelats nacionals y extranjers, de ilustres escriptors y de renombrats artistes, tots acorts en proclamar la creació del pintor català obra mestre del art religiós contemporani.
 Aquesta preciosa fototipia, de gran format, representant lo Sagrat Cor de Jesús, que l' «Instituto» ofereix als senyors subscriptors de **LO SOMATENT**, mideix 88 centímetres d' alt per 62 d' ample, y a pesar de ser una obra de primer ordre, qual valor intrínsec es de 25 pessetas, se cedeix temporalment, ó sia durant lo corrent mes de Juny, als senyors subscriptors d' aquest periòdic per la exigua quantitat de 5 pessetas en tota Espanya, sempre que acompanyi l' adjunt cupó:

LO SOMATENT	CUPÓ-PRIMA EXTRAORDINARIA	Pts. 5 exemplar Val únicament durant Juny de 1898.
	LO SAGRAT COR DE JESÚS	
Val únicament durant Juny de 1898.	per LLUIS GRANER	
	«INSTITUTO DE ARTE CRISTIANO»	
	Barcelona y Juny de 1898.	

INSTRUCCIONS

Tallis lo cupó, y acompanyant 5 pessetas s' entregará al donador un exemplar de la fototipia en lo

SALO PARÈS

Carrer de Petritxol, números 3 y 5

Pera demandas fora de la capital dirigirse directament al «Instituto de Arte Cristiano», Passeig de Gracia, núm. 153, acompanyant en carta certificada l' import en sellos de correo, lliuransas del Giro Mútuó ó letra de fácil cobro, qui s' encarregará d' enviarlo franch de ports.
 Es indispensable la presentació del cupó pera poguer adquirir la fototipia durant lo corrent mes de Juny, denchs transcorregut aquest plasso tornarà a regir son antich preu.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l' apurató respiratori tan sols prohibint un al anarsen a dormir y altre a la matinalada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.
 Preu de la capsa 6 rals.

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL

Francisco Flos y Calcat

Preu 6 rals. Se ven en aquesta impremta.

SECCIO OFICIAL
Registro civil
de los dias 18 y 19 de Juny de 1898
Matrimonio
Maria de Dolores Moliner, de Progenies y
Matrimonio
Frau Dosa, de Francisco Hernandez Cort.
Matrimonio
Cap.
SECCIO RELIGIOSA
Sant de Josep - Sant Lluís Gonzaga
Sant de Josep - Sant Paul.
SECCIO COMERCIAL

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTE RENDIMIENTOS

ESCORIAS THOMAS

COMO ABONO FOSFATADO

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRATO

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

SALES DE STASSFURT

COMO ABONO POTASICO

EN LAS FORMAS DE SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA, KAINITA, ETC.

bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PR PROSPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA